

TUUSULANJÄRVEN KUNNOSTUSTYÖRYHMÄN KOKOUS

Aika:	Torstai 22.8.2013 klo 14.00 - 16.00	
Paikka:	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä Kultasepänkatu 4 B, Kerava	
Osallistujat:	Jyrki Kaija (pj.) Jukka Laitila Jarmo Vääriskoski Pekka Kylänpää Pertti Seuna Anu Tyni Pertti Paakkinen Kirsti Lahti Jaana Hietala (siht.)	Tuusulan kunta Järvenpään kaupunki Uudenmaan ELY-keskus Tuomalan kalastuskunta Tuusulanjärven vesiensuojeluyhdistys Keski-Uudenmaan ympäristökeskus Pro Tuusulanjärvi -liike Vantaanjoen ja Helsingin seudun vsy Keski-Uudenmaan vesiensuojelun Ilky
Poissa:	Hannu Kantola Kaarina Laine Esa Partanen Mauri Pekkarinen	Tuusulan kunta Järvenpään kaupunki ProAgria Etelä-Suomi Keski-Uudenmaan vesiensuojelun Ilky

**1.
KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS**

Ehdotus:	Jaettu asialista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.
Päätös:	Ehdotuksen mukainen.

**2.
EDELLISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA**

Ehdotus:	Hyväksytään kunnostustyöryhmän pöytäkirja 2/2013.
Päätös:	Ehdotuksen mukainen.

**3.
TYÖRYHMÄN KOKOONPANON TARKISTUS**

Pertti Seuna tulee Tuusulanjärven vesiensuojeluyhdistyksen edustajaksi Tero Rantasen tilalle ja Kirsi Lahti on nimetty Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen edustajaksi.

Ehdotus:	Uudet jäsenet merkitään tiedoksi.
Päätös:	Ehdotuksen mukainen.

4. TUUSULANJÄRVEN VEDENLAATU KESÄLLÄ 2013

Alkukesä oli lämmin ja pintaveden lämpötila oli kesäkuussa lähes 22 °C. Heinäkuussa vesi viileni alle 20 °C:een.

Vaikka alkukesä oli lämmin, Tuusulanjärven sinileväseurannassa (Halosenniemi) ei havaittu sinilevää. Rusutjärvellä sinilevää esiintyi juhannuksesta lähtien.

Tuusulanjärven sedimentin kaasunmuodostus oli melko vähäistä koko kesän ajan. Tuusulanjärven näkösyvyys vaihteli 50 - 75 cm välillä eli vesi oli melko sameaa.

Levämäärää kuvaava klorofylli-pitoisuus oli matala ja vaihtelu pienin koko havaintohistorian (40 v) aikana (9,5 - 29 µg/l). Myös pintaveden kokonaisfosforipitoisuus oli kohtuullisen alhainen (65 - 85 µg/l). Pohjanläheisen veden P-pitoisuus ei kohonnut kesän aikana eli sedimentistä ei vapautunut fosforia. Elokuun vesianalyysien tulokset eivät ole vielä saatavilla, joten tilanne voi muuttua jonkin verran.

Mikäli levämäärä ei runsastu loppukesällä, kesän keskiarvo olisi alle 20 µg/l. Tämä merkitsisi ekologisessa luokittelussa hyvää tilaa. Ravinnepitoisuudet tosin ovat vielä välttävän tilan tasolla.

Neljä hapetinta on ollut käynnissä kesä - heinäkuun ajan. Halosenniemen hapetin (no 2) pysähtyi elokuun alussa ja se huollettiin 21.8. Hapen kyllästysaste pintavedessä 1 m:n syvyydessä vaihteli 91 - 103 %. Pohjan läheinen happi oli matalimmillaan heinäkuun lopussa (44 %).

Ehdotus: Merkitään tiedoksi Tuusulanjärven melko hyvä vedenlaatu kesällä 2013.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

5. TIEDOTUS

Hankeseminaari pidettiin Gustavelundissa 23.5.2013. Osallistujia oli n. 80. Seminaariesitykset on linkitetty Tuusulanjärven kunnostuksen www-sivuille ja vesienhoidon netti-tv:n sivuille. Osa hankeraportin osajulkaisuista on vielä kesken, mutta ne pyritään saamaan valmiiksi tämän vuoden aikana.

Kuvas uusii www-sivunsa syyskuussa ja samaan aikaan uudistetaan myös kunnostushankkeen sivuston ilme.

Ehdotus: Merkitään tiedoksi.

Keskustelu: Todettiin, että maakuntajärvi-statusta kannattaa hyödyntää tiedottamisessa. Viestintäryhmä on pohtinut keväällä tiedottamisen tehostamista ja sidosryhmien mukaan saamista (liite 1). Esa Partanen on ehdottanut, että järvi-aiheinen artikkelisarja tilattaisiin toimittaja Leena Joensuulta.

Virtuaali-Tuusula -sivustoa varten kunnalle on toimitettu tietoa järven kunnostuksesta, mutta ne eivät ole vielä sivustolla. Myös Tuusula- ja Järvenpää-Seurojen järvikierros-infotauluilla voidaan tarvittaessa jakaa tietoa järven tilasta ja hoitotoimista.

Opetuspaketin työstäminen on myös ollut esillä. Lahti kertoi, että tässä voidaan hyödyntää jo olemassa olevaa Elämän vesikalvosarjaa, jonka ovat tehneet v. 2005 VHVSY ja Uudenmaan ympäristökeskus.

Lahti kertoi, että vesiensuojeluyhdistykset ovat mukana Pyhäjärvi-instituutin "Yhteisillä vesillä" -hankkeessa, jossa pyritään tuottamaan yleistajuista tietoa alueen vesistöistä. Myös Tuusulanjärvi on mukana osana Vantaanjoen vesistöä. Tiedot pyritään liittämään ympäristöhallinnon järviwiki-sivustolle.

Seuna kertoi, että Tuusulanjärven vesiensuojeluyhdistys suunnittelee www-sivuston tekemistä. Yhdistys suunnittelee järven tilaa esittelevän yleisötilaisuuden järjestämistä: aiheena voisi olla kalasto tai kosteikot.

Päätös: Leena Joensuulta pyydetään tarjous kirjoitussarjasta. Viestintäryhmä jatkaa viestintäsuunnitelman laatimista. Ryhmä kokoontuu seuraavan kerran 3.10.2013 klo 12.30.

6. KOSTEIKOT JA VESIKASVIT

Esa Lehtinen Uudenmaan ELY-keskuksesta tekee virkatyönä suunnitelmat kahdelle Järvenpään alueelle ehdotetuista kosteikoista (Tuusulanjoen ja Palojoen vesistöalueiden suojavyöhykkeiden ja kosteikkojen yleissuunnitelma).

Rantamo-Seittelin vedenlaatua on seurattu avovesiaikana kerran kuussa otetuilla vesinäytteillä. Kosteikon penkereiden niitot on aloitettu ja ne saadaan valmiiksi elokuun aikana. Samalla raivataan pajukkoa ja puiden taimia. Jatkossa niittotyöt voitaneen tehdä joka toinen tai kolmas vuosi.

ELY-keskus on myöntänyt hankkeelle 10 000 € avustuksen vuodelle 2013. Tämä tullaan käyttämään Rantamo-Seittelin hoitotöihin ja uusien kohteiden valmisteluun.

Tuusulanjärvellä niitettiin vesikasveja 9.8. - 16.8. Karvalehteä ei tarvittu poistaa.

Ehdotus: Merkitään tiedoksi.

Keskustelu: Keskusteltiin kosteikon ravinteiden pidättämistehosta. Todettiin, että SYKEN tutkimusten mukaan se vaihtelee sateisuuden mukaan. Runsassateisina aikoina kuormitus on suurta ja ravinteiden pidättyminen on pienempää kuin kuivina aikoina. Kosteikon kasvillisuus on vielä melko vähäistä, mikä vähentää ravinteiden pidättymistä. Kalat ja linnut voivat estää tai hidastaa kasvillisuuden kehittymistä. Vääriskoski ehdotti, että ELYn avustus voitaisiin käyttää kosteikkoon liittyvään koetoimintaan, mahdollisesti kalaston tutkimiseen.

Päätös: Päätettiin, että kosteikon hoitoa ja toiminnan parantamismahdollisuuksia pohditaan pienryhmässä.

7. MAATALOUS

Tutkija Paula Luodeslampi laskee lohko-kohtaiset ravinnetaseet yhteensä 15 tilalle kesän ja syksyn aikana. Puolet tiloista on jo käyty läpi.

Maatalouden neuvontahankkeen valmistelu on aloitettu. Tavoitteena on osallistua RaHa-hankkeen jatkohankkeen valmisteluun (liite 1). Siihen liittyen ProAgria kokeilee lohko-kohtaisen tuloskortin käyttöä viljelyneuvonnassa (liite 2)

Ehdotus: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

8. KALASTUS JA KALATUTKIMUKSET

Ankeriaita istutettiin Tuusulanjärveen (3000 kpl) ja Rusutjärveen (2000 kpl) 30.7.2013.

Ulapan kalamäärän arviointi kaikuluotauksella ja troolauksella toteutetaan loppukesällä. Ohjausryhmä hyväksyi yhteistyösopimuksen (liite 3) kokouksessaan toukokuussa. Ulappa-alueen kalatiheyden arviointitutkimus tuo tietoa mm. kuhan poikastuotannon onnistumisesta ja kuorekannan kehityksestä, joista ei muuten saataisi tietoa.

Hoitokalastus toteutetaan kahdessa jaksossa: ensimmäinen syyskuussa ja toinen lokakuun loppupuolella. Saalistavoite lahnalle on n. 40 tonnia.

Nuottasaaliin lajijakauman näytteenotto ja määritykset on suunniteltu tilattavaksi Kala- ja vesitutkimus Oy:ltä kuten vuonna 2012. Näytteet ottaa tutkija Jouni Kervinen, joka on hoitanut näytteenoton aiempina vuosina. Lahnan VPA-tutkimuksen jatkosta päätetään syyskuussa, kun tutkimusraportti vuosien

2005- 2011 laskennasta valmistuu. Raportin valmistuminen on viivästynyt tutkijan sairasloman takia. Mikäli tutkimusta päätetään jatkaa, näytteet pakastetaan ikämääritystä varten ja käsitellään myöhemmin. Näytteenottotyöt laskutetaan toteutuneiden palkkakulujen mukaan. Näytteenottokulut ovat arviolta n. 7 000 €.

Ehdotus:

Kunnostustyöryhmä

- a) merkitsee tiedoksi kalastuksen toteutuksen ja ulappa-alueen kalatutkimukset,
- b) hyväksyy kalatutkimusten näytteenoton tilaamisen Kala- ja vesitutkimus Oy:ltä ja
- c) päättää VPA-tutkimuksen jatkosuunnitelmien käsittelystä.

Päätös:

- a) Ehdotuksen mukainen
- b) Ehdotuksen mukainen
- c) Kalatutkimusten jatkosuunnitelma (mm. VPA-tutkimus) käsitellään seuraavassa kokouksessa.

9.

RAHOITUSSUUNNITELMAN SEURANTA

Vuoden rahoitussuunnitelman mukaisesta 2013 määrärahasta (237 600 €) on käytetty elokuun loppuun mennessä 75 200 € ja jäljellä on 162 000 € (liite 4). Loppuvuoden kuluiksi tulee arviolta 139 000 € ja koko vuoden kuluiksi yhteensä 215 300 €.

Vuoden 2013 alussa kummaltakin kunnalta laskutettiin 80 000 € budjettiin varatun 100 000 € sijasta. Rahoitussuunnitelmassa varauduttiin laskuttamaan loppuosa, mikäli se on tarpeen. Jos loppuvuoden kustannukset toteutuvat liitteen 4 mukaisesti, kunnilta ei tarvitse laskuttaa toista erää. Toisen erän laskuttaminen voi olla tarpeen, mikäli hoitokalastuksen saalis ylittää saalistavoitteen (40 tn) selvästi tai uusien kosteikkojen rakentaminen aloitetaan jo tänä vuonna.

Ehdotus:

Kunnostustyöryhmä merkitsee tiedoksi hankkeen rahoitustilanteen.

Päätös:

Ehdotuksen mukainen.

10.

HANKKEEN RAHOITUS VUOSILLE 2014 - 2018

Hankkeen rahoitussuunnitelma vuosille 2014 - 2018 on päivitetty liikelaitoskuntayhtymän talousarvioesityksen mukaiseksi. Suunnitelmaluonnoksessa hankkeelle esitetään rahoitusta

vuosille 2014 - 2018 liitteen 5 mukaisesti (taulukko 3, s. 13).
Kuntien vuosittainen rahoitusosuus olisi vuosina 2014 ja 2015 yhteensä 200 000 €/v ja 2016 - 2018 180 000 €/v.

Ehdotus: Kunnostustyöryhmä esittää toimintasuunnitelmaluonnoksen mukaista hankerahoitusta ohjausryhmälle hyväksyttäväksi.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

11. MUUT ASIAT

Keskusteltiin, kuinka kunnostuksen rahoituspohjaa voitaisiin laajentaa. Yhtenä mahdollisuutena nähtiin Tuusulanjärven suojelusäätiön perustaminen Vanajavesi- ja Vesijärvisäätiöiden esimerkin mukaan. Pohdittiin olisiko Uudenmaan maakuntaliitolla kiinnostusta osallistua maakuntajärvisäätiön toimintaan.

Päätös: Päätettiin kysyä hankkeen ohjausryhmän kantaa säätiömalliin.

12. SEURAAVA KOKOUS

Ehdotus: Kunnostustyöryhmä päättää seuraavan kokouksen ajankohdan.

Päätös: Seuraava kokous pidetään 23.1.2014 klo 14.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Jaana Hietala

Sähköinen jakelu: Kunnostustyöryhmän jäsenet
Ohjausryhmän jäsenet
Kunnostushankkeen www-sivut